

onbekende celebrities" — als de Rotterdamse Congres-secretaris zich uitdrukte — maar die verdienste heeft hare grenzen. Dr. Bijvanck heeft in 1891 geruimen tijd te Parijs doorgebracht — en met prijzenswaardige vlijt zich er op toegelegd zoodanige „onbekende celebrities" te leeren kennen, die 't zij morgen, 't zij overmorgen, 't zij in de verre toekomst de helden van den dag zullen worden, of misschien ook ten eenemale obscuur zullen blijven.

Ik maak eene uitzondering voor Jules Renard, die in deze zonderlinge club niet thuis behoort. Hij schreef in 1891 zijn eerste prozawerk: *Sourires pincés* — en voor eenige weken: *L'Écornifleur*. In beide kunstwerken komt een nieuw frisch talent om den hoek gluren, uitmuntend door een fijnen zin voor ironie. Daarenboven beide scheppingen zijn geschreven in uitmuntend Fransch — naar den geest van Flaubert en Zola. Jules Renard herinnert dikwijls aan Flaubert. In zijn *Écornifleur*, anders gezegd: *mangeur de blanc*, of te wel klaplooper, is geen enkele volzin, die iets te maken heeft met de allermooiste stijlschoffeering van Mallarmé en zijne jongeren. Het contrast van den tafelschuimer, M. Henri, en het echtpaar Vernet is met meesterschap volgehouden. Madame Vernet herinnert hier en daar aan Madame Bovary, schoon minder geniaal opgevat en uitgewerkt. Jules Renard behoeft dus niet in gezelschap van eenige obscure grootheden op te treden — hij is iemand, die zich zelf aanbeveelt.

Er is iets Britsch in deze liefhebberij, om naar genieën te zoeken, als Léon Cahun en Marcel Schwob, terwijl men het geheel schijnt te vergeten, dat Parijs nog zijn Leconte de Lisle, zijn Alphonse Daudet, zijn Paul Bourget, zijn Emile Zola bezit.

Het schijnt wel of deze Britsche liefhebberij berust op een beginsel, dat ongeveer in deze woorden zou kunnen

worden uitgedrukt: een letterkundig artist, die gedurende tien of twintig jaren zijne lezers door de rijke uitstorting van zijn talent heeft bekoord, behoort uit bescheidenheid zich in het duister terug te trekken en plaats te maken voor X¹, X² en X³. Het is zeer te betwijfelen of de door Dr. Bijvanck ontdekte genieën, Léon Cahun en Marcel Schwob, in Parijs aan honderd lezers bekend zijn, zoodat den Parijzenaars eene eigenaardige verrassing wacht, wanneer het boek van onzen landgenoot in het Fransch zal zijn vertolkt.

De Parijzenaars zullen het hem niet euvel duiden, dat hij zich aansloot bij letterkundige Bohemers, en een kijkje nemen bij Rodolphe Salis in den *Chat noir*, of bij Aristide Bruant in den *Mirliton*. Zij zullen het misschien „*d'un goût douteux*" oordeelen, dat onze bewonderaar van Verlaine met dezen poëet-vagebond een deftig mondgesprek houdt in het *Café François I*. Zij zullen echter met voldoening eene uitspraak van dezen dichter — die meer dan één voortreffelijk poëem geschreven heeft — vernemen — eene uitspraak als de volgende: „Aan al die kunstjes bij het verzenmaken hecht ik niet veel gewicht. Het is aardig voor de jongeren, ik maak mij er ook wel eens aan schuldig, maar in den grond der zaak zijn het boerenbedriegerijen en kwajongensstreken."

Ware dit in het Engelsch Parlement gezegd, men zou uit honderd monden het: *Hear! Hear!* gehoord hebben.

Het is duidelijk, dat Dr. Bijvanck soms te strijden heeft met mystieke aanvechtingen in zijn eigen aanleg bij de waardeering zijner nieuw ontdekte groote mannen. Dit blijkt uit hetgeen hij mededeelt over Jean Moréas. Deze duizendkunstenaar met Fransche klanken heeft tot Verlaine — wij danken het citaat aan Dr. Bijvanck — het volgende gezegd: